

PREGLED IZVJEŠTAJA O PROVJERI IZVJEŠTAJA O ODRŽIVOSTI IZDAVATELJA ZA POSLOVNU 2024. GODINU

I. UVOD

Odredbe članka 4. stavka 20. Zakona o reviziji (Narodne novine br. 127/17, 27/24, 85/25 i 145/24; dalje: ZoREV) definiraju izvještaj o provjeri izvještaja o održivosti kao izvještaj koji izdaje revizorsko društvo u skladu sa standardima provjere izvještavanja o održivosti kako je određeno provedbenim aktima Europske komisije i odredbama Zakona o reviziji.

Provjera izvještaja o održivosti je provjera izvještaja o održivosti i konsolidiranog izvještaja o održivosti koja obuhvaća provođenje postupaka čiji je rezultat zaključak koji daje revizorsko društvo u skladu sa Zakonom o računovodstvu (Narodne novine br. 85/24 i 145/24; dalje: ZOR) i ZoREV.

Relevantni okvir za izvještavanje o održivosti je okvir za sastavljanje informacija povezanih s pitanjima održivosti kako je propisano ZOR-om u dijelu kojim se propisuje izvještavanje o održivosti i Europskim standardima izvještavanja o održivosti (ESRS) kako je uređeno provedbenim aktima Europske komisije, uključujući i članak 8. Uredbe (EU) 2020/852 te delegirane akte usvojene u skladu s člankom 8. stavkom 4. Uredbe (EU) 2020/852.

Hrvatska revizorska komora je krajem ožujka 2025. usvojila Uputu o mogućoj strukturi i sadržaju izvještaja revizora o provjeri izvještaja o održivosti za 2024. godinu - ograničeno uvjerenje o predmetu ispitivanja i primjenjivim kriterijima. Ova Uputa odnosi se na angažmane revizorskog društva/samostalnog revizora s obveznikom zakonske revizije koji je, temeljem odredbe članka 70. stavka 1. točke 1. ZOR-a ujedno i obveznik sastavljanja izvještaja o održivosti za godinu koja počinje 1. siječnja 2024. ili nakon tog datuma. Iako ZoREV propisuje donošenje standarda s ograničenim uvjerenjem isti još nisu doneseni te se u Republici Hrvatskoj koristi Međunarodni standard za angažmane s izražavanjem uvjerenja (MSIU) 3000 (izmijenjeni) te se do daljnjega izvještaj o provjeri izvještaja o održivosti izdaje s ograničenim uvjerenjem.

Postupci koji se provode u angažmanu s izražavanjem ograničenog uvjerenja razlikuju se po prirodi i trajanju od angažmana s izražavanjem razumnog uvjerenja, i manjeg su opsega. Posljedično, razina uvjerenja koja se izražava u angažmanu s izražavanjem ograničenog uvjerenja znatno je niža od one koja bi se izražavala u angažmanu s izražavanjem razumnog uvjerenja. Priroda, trajanje i opseg odabranih postupaka ovise o profesionalnoj prosudbi, uključujući utvrđivanje područja u kojima je vjerojatno da će se pojaviti značajni pogrešni prikazi u (konsolidiranom) izvještaju o održivosti, bilo zbog značajne prijevare ili pogreške.

Odgovornosti revizora prilikom provjere izvještaja o održivosti su sljedeće:

- identificiranje objava kod kojih je vjerojatno da će se pojaviti značajna pogrešna prikazivanja, bilo zbog prijevare ili pogreške
- osmišljavanje i provođenje postupaka usmjerenih na objave u (konsolidiranom) Izvještaju o održivosti
- usklađenost sa zahtjevima o neovisnosti i ostalim etičkim zahtjevima utvrđenim Međunarodnim kodeksom etike za profesionalne računovođe, koji je izdao Odbor za međunarodne standarde etike za računovođe (IESBA) koji postavlja temeljna načela integriteta, objektivnosti, stručnosti i dužne brige, povjerljivosti te profesionalnog ponašanja
- usklađenost postupka koje je društvo provelo za utvrđivanje informacija objavljenih prema ESRS-ovima

- stjecanje razumijevanja procesa za identifikaciju prihvatljivih i usklađenih gospodarskih aktivnosti iz odredbe o EU taksonomiji za promet, CAPEX i OPEX te odgovarajućih objava u [konsolidiranom] Izvještaju o održivosti
- ocjena procesa usklađivanja, metoda i podataka za obuhvaćene aktivnosti, ocjenjujući usklađenost s minimalnim zaštitnim mjerama provođenjem upita osoblju i dokaznih i analitičkih postupaka u vezi s objavama usklađenim s EU taksonomijom
- ocjena prezentacije i korištenja EU taksonomskih predložaka u skladu s relevantnim zahtjevima
- usklada i provjera konzistentnosti (u mjeri u kojoj je primjenjivo) između navedenih gospodarskih aktivnosti EU taksonomije i stavki navedenih u konsolidiranim financijskim izvještajima, uključujući objave navedene u povezanim bilješkama.

Pregledom godišnjih izvještaja izdavatelja objavljenih u službenom registru propisanih informacija (dalje: SRPI) kojeg vodi Hanfa u nastavku je pripremljen pregled izvještaja o provjeri izvještaja o održivosti izdanih u sklopu godišnjih izvještaja za 2024. godinu (do datuma ove analize, 23. svibnja 2025. godine).

II. PREGLED DOSTAVE IZVJEŠTAJA O ODRŽIVOSTI I IZVJEŠTAJA O PROVJERI IZVJEŠTAJA O ODRŽIVOSTI IZDAVATELJA ZA POSLOVNU 2024. GODINU

Od 50 obveznika izvještavanja o održivosti za 2024. poslovnu godinu prema odredbama članka 70. stavka 1 ZOR-a, nadzorne ovlasti Hanfe se odnose na 40 obveznika odnosno izdavatelja čiji su vrijednosni papiri uvršteni na uređeno tržište Zagrebačke burze.

Do datuma ove analize (23. svibnja 2025.) izvještaje o održivosti za 2024. godinu je izradilo svih 40 izdavatelja od kojih su 38 izdavatelja izvještaje o održivosti dostavili u SRPI u sklopu ESEF formata godišnjeg izvještaja kao sastavni dio izvještaja o poslovođstvu s jasnom naznakom odgovornosti uprave o sastavljanju istog.

Od 40 izvještaja o održivosti izdavatelja svi osim 3 izdavatelja imaju priloženi izvještaj o provjeri izvještaja o održivosti u sklopu izvještaja poslovođstva i ESEF formata godišnjeg izvještaja (92% izdavatelja dostavili su izvještaj o provjeri izvještaja o održivosti unutar ESEF formata).

Izdavatelji koji su dostavili izvještaj o provjeri izvještaja o održivosti u sklopu godišnjeg izvještaja u PDF formatu su:

- Adriatic osiguranje d.d.
- Đuro Đaković Grupa d.d.
- Tekstilpromet d.d. (unutar ESEF formata godišnjeg izvještaja nije predan izvještaj o provjeri izvještaja o održivosti, koji se nalazi unutar godišnjeg izvještaja u PDF formatu).

Revizorska društva koriste sljedeće nazive izvještaja o provjeri izvještaja o održivosti:

- Izvješće neovisnog revizora s izražavanjem ograničenog uvjerenja o Izvještaju o održivosti
- Izvještaj neovisnog revizora o ograničenom uvjerenju (konsolidiranog) Izvještaja o održivosti
- Neovisni izvještaj s ograničenim uvjerenjem
- Neovisni izvještaj o ograničenom uvjerenju

- Izvješće neovisnog praktičara s izražavanjem ograničenog uvjerenja o konsolidiranom izvještaju o održivosti
- Neovisno izvješće s izražavanjem ograničenog uvjerenja o Izjavi o održivosti za 2024. godinu.

III. PREGLED ANGAŽIRANIH REVIZORSKIH DRUŠTAVA

60% izvještaja o provjeri izvještaja o održivosti su izradili revizori iz skupine „Big4“. Revizorska društva koja su obavljala reviziju provjere izvještaja o održivosti svih 40 izdavatelja, obveznika izrade izvještaja o održivosti za 2024. godinu su kako slijedi:

Tablica 1. Revizorska društva za izvještaje o provjeri izvještaja o održivosti

Revizor	Broj izdavatelja
Deloitte d.o.o.	9
KPMG Croatia d.o.o. za reviziju	8
Ernst & Young d.o.o.	7
BDO Croatia d.o.o.	7
Grant Thornton revizija d.o.o.	2
PricewaterhouseCoopers d.o.o.	2
HLB Adria Inženjerski biro d.o.o.	1
Kulić & Sperk d.o.o.	1
Alpha Audit d.o.o.	1
Antares revizija d.o.o.	1
Crowe Revizija d.o.o.	1
ukupno	40

Izvor: Hanfa

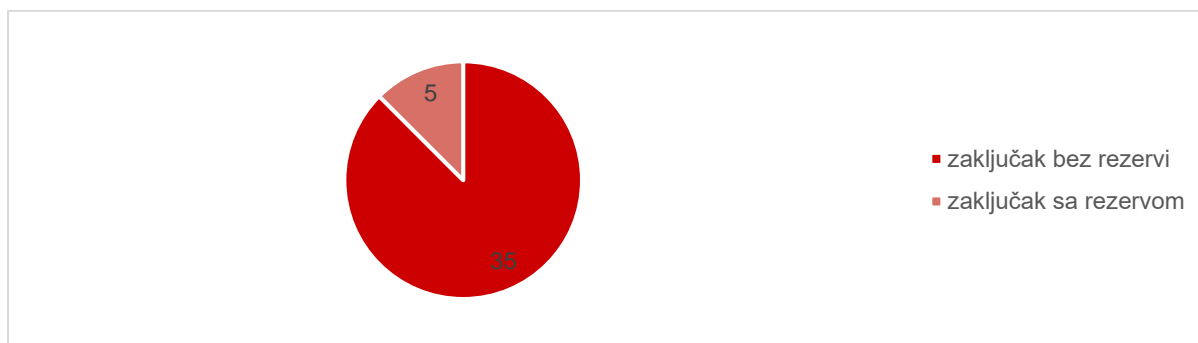
Od 40 izvještaja o provjeri izvještaja o održivosti samo su 2 izdavatelja imala različita revizorska društva u odnosu na financijske izvještaje i izvještaje o održivosti (Zagrebačke pekarnice Klara d.d. i Erste&Steiermarkische banka d.d.) (5%) (mogućnost predviđena sukladno odredbama članka 58.b stavka 3. ZoREV-a).

IV. PREGLED ZAKLJUČAKA REVIZORSKIH DRUŠTAVA ZA IZVJEŠTAJE O PROVJERI IZVJEŠTAJA O ODRŽIVOSTI

Pet izvještaja o provjeri izvještaja o održivosti izdavatelja imaju zaključak s rezervom o ograničenom uvjerenju u provjeri izvještaja o održivosti, dok svi ostali imaju zaključak s ograničenim uvjerenjem bez rezervi (88%), kako je vidljivo na grafikonima u nastavku.

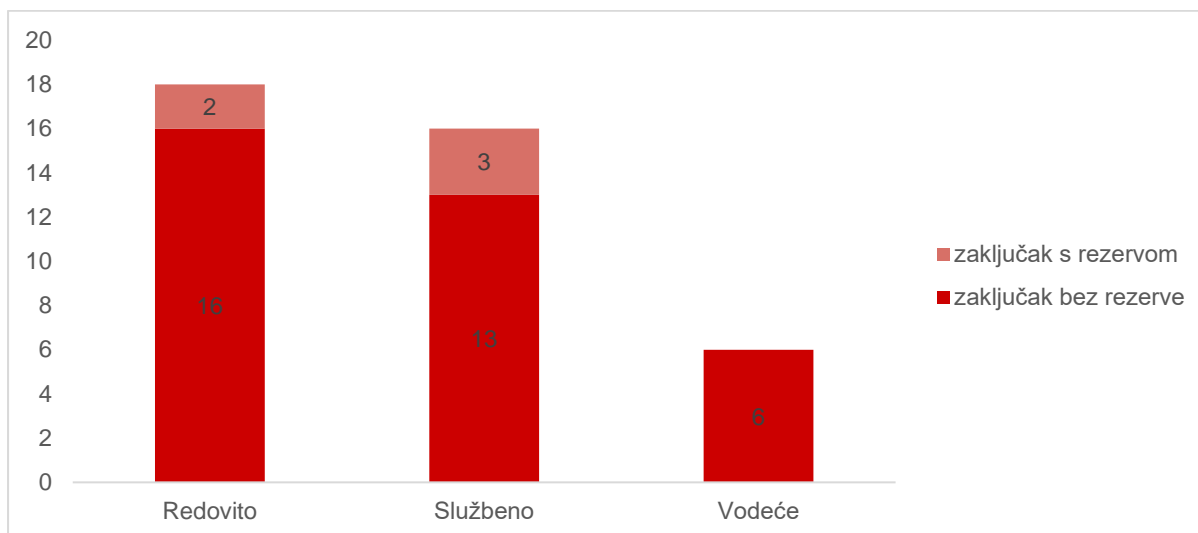
U okviru analize su obzir uzeti i izvještaji o provjeri izvještaja o održivosti koji nisu bili uključeni u sklopu godišnjeg izvještaja unutar ESEF formata.

Grafikon 1. Pregled vrste zaključaka o provjeri izvještaja o održivosti za 2024. godinu

Izvor: Hanfa

Grafikon 2. Pregled vrste zaključaka o provjeri izvještaja o održivosti po segmentima tržišta

Izvor: Hanfa

Svi zaključci revizorskih društava s ograničenim uvjerenjem bez rezervi navode da im ništa nije privuklo pažnju odnosno da nisu ništa uočili kako bi posumnjali da (konsolidirani) izvještaj o održivosti na dan i za godinu koja je završila 31. prosinca 2024. nije sastavljen, u svim značajnim odrednicama, u skladu s odredbama članka 32. i 36. **ZOR**, uključujući:

- usklađenost s Europskim standardima izvještavanja o održivosti (ESRS), uključujući da je proces koji je proveden kako bi se identificirale informacije objavljene u izvještaju o održivosti („Proces“) u skladu s opisom navedenim u odjeljku Značajni učinci, rizici i prilike (ESRS 2 IRO-1 i IRO-2); i
- usklađenost objava u okolišnom odjeljku Izvještaja o održivosti, sa zahtjevima za izvještavanje iz članka 8. Uredbe (EU) 2020/852.

Sva revizorska društva u izvještajima o provjeri izvještaja o održivosti navode da se angažman o izražavanju ograničenog uvjerenja ne odnosi na informacije ranijih razdoblja (vezano uz usporedne informacije) te dodatno navode i posebna inherentna ograničenja u pripremi izvještaja o održivosti.

Iako je prema odredbama članka 58.b stavka 8. **ZoREV-a** omogućeno da se izvještaj o provjeri izvještaja o održivosti može uključiti u poseban odjeljak revizorskog izvještaja ako isti ovlašteni revizor provodi zakonsku reviziju i provjeru izvještaja o održivosti, niti jedno revizorsko društvo nije iskoristilo ovu mogućnost.

Od 40 izvještaja o održivosti samo je dvoje izdavatelja (5%) sastavilo izvještaje o održivosti na pojedinačnoj osnovi kao jedini izvještaj samog društva budući ne postoji obveza konsolidacije financijskih izvještaja za ta dva izdavatelja (3. Maj brodogradilište d.d. i Liburnia Riviera Hoteli d.d.) dok svi drugi izvještaji o održivosti su sastavljeni na konsolidiranoj osnovi.

Izdavatelji s izvještajima o provjeri izvještaja o održivosti sa zaključkom s rezervom o ograničenom uvjerenju su prikazani u nastavku u **Prilogu 1**.

Prilog 1. Popis izvještaja o provjeri izvještaja o održivosti sa zaključkom s rezervom o ograničenom uvjerenju

Izdavatelj	Revizor	Osnova za zaključak s rezervom o ograničenom uvjerenju
3. Maj brodogradilište d.d.	HLB Adria Inženjerski biro d.o.o..	Društvo je za dio izvještaja koristilo podatke pripremljene za potrebe izvještavanja u vezi izvještavanjem za potrebe ISO normi, ISO 14001, 45001 te 9001, koje su u primjeni u Društvu te u tom dijelu postoje odstupanja od istih koji se traže Europskim standardima izvještavanja o održivosti (ESRS) Isticanje pitanja: Kako je navedeno u točki 1.1. Izvještaja o održivosti Društvo se u izvještajnoj godini suočilo sa nizom ozbiljnih poslovnih problema te time i operativnih problema što je utjecalo da Društvo iskoristi dopuštenu opciju da se određeni zahtjevi iz Standarda za prvu godinu izvještavanja izostave ukoliko Društvo ispunjava uvjete.
Luka Rijeka d.d.	Kulić & Sperk d.o.o.	Tijekom našeg angažmana nismo bili u mogućnosti potvrditi da su objave u Izvještaju o održivosti usklađene sa zahtjevima izvještavanja iz članka 8. Uredbe (EU) 2020/852 (EU Uredba o taksonomiji) u pogledu: prikaza taksonomskih pokazatelja, uključujući prihode, kapitalna i operativna ulaganja, metodološkog opisa procesa klasifikacije ekonomskih aktivnosti prema taksonomiji te u pogledu podataka o emisiji stakleničkih plinova.
Agro Invest Grupa d.o.o.	BDO Croatia d.o.o.	Proces procjene dvostruke značajnosti nije u potpunosti proveden sukladno zahtjevima Europskih standarda za izvještavanje o održivosti, što može utjecati na pouzdanost identifikacije značajnih tema. Nadalje, u okviru okolišnih tematskih standarda (ESRS E1 do E5), utvrđeno je da objave nisu u potpunosti usklađene sa zahtjevima standarda, osobito u dijelu koji se odnosi na kvantitativne pokazatelje i ciljne vrijednosti. Slijedom navedenog, informacije o održivosti nisu u potpunosti prezentirane sukladno

		zahtjevima Europskih standarda za izvještavanje o održivosti.
M San Grupa d.o.o.	BDO Croatia d.o.o.	Proces procjene dvostruke značajnosti nije u potpunosti proveden sukladno zahtjevima Europskih standarda za izvještavanje o održivosti, što može utjecati na pouzdanost identifikacije značajnih tema. Nadalje, u okviru okolišnih tematskih standarda (ESRS E1 do E5), utvrđeno je da objave nisu u potpunosti usklađene sa zahtjevima standarda, osobito u dijelu koji se odnosi na kvantitativne pokazatelje i ciljne vrijednosti. Slijedom navedenog, informacije o održivosti nisu u potpunosti prezentirane sukladno zahtjevima Europskih standarda za izvještavanje o održivosti.
Adriatic osiguranje d.d.	BDO Croatia d.o.o.	U okviru okolišnih tematskih standarda ESRS E1, utvrđeno je da objave nisu u potpunosti usklađene sa zahtjevima standarda, osobito u dijelu koji se odnosi na kvantitativne pokazatelje i ciljne vrijednosti. Vezano uz ključne pokazatelje uspješnosti u području održivosti, posebno one koji se odnose na ulaganja, utvrđeno je da Društvo nije izračunalo i objavilo pripadajuće vrijednosti sukladno propisanim zahtjevima. Slijedom navedenog, informacije o održivosti nisu u potpunosti prezentirane sukladno zahtjevima Europskih standarda za izvještavanje o održivosti te ne sadrže sve potrebne objave u skladu s člankom 8. Uredbe (EU) 2020/852.